

Hametová, Michaela Alijonov; Novotná, Eva

Novinky v geografické bibliografii ČR online – GEOBIBLINE a spolupráce s analytickou databází ANL

ProInflow. 2019, vol. 11, iss. 1, pp. [34]-56

ISSN 1804-2406 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/ProIn2019-1-4>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/140910>

Access Date: 01. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

NOVINKY V GEOGRAFICKÉ BIBLIOGRAFII ČR ONLINE – GEOIBLINE A SPOLUPRÁCE S ANALYTICKOU DATABÁZÍ ANL CZECH GEOGRAPHICAL BIBLIOGRAPHY ONLINE – GEOIBLINE – DATABASE NEWS AND COOPERATION WITH THE ANL ANALYTICAL DATABASE

Michaela Alijonov Hametová, Eva Novotná

Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta, Katedra geografie

Abstrakt

Účel – Odborný článek představí rozvoj a extenzi Geografické bibliografie ČR online – GEOIBLINE v posledních letech. Nastíní také rostoucí význam analytického popisu v rámci databáze. Poukáže i na spolupráci odborných knihoven a dalších institucí.

Design/metodologie/přístup – Článek v úvodu ozřejmí jak a proč vznikl celý projekt GEOIBLINE. Prostřednictvím připomenutí publikační činnosti o zásadních výsledcích projektu se pak stručně zmapuje celý jeho vývoj od roku 2008 až k roku 2017. Autorky se dále dotýkají témat jako je aktuální struktura bibliografických záznamů v GEOIBLINE, počty plných textů a geografické vyhledávání kartografických dokumentů MapRank search. Pozornost je věnována katalogizaci a věcnému popisu grafiky včetně analytického popisu grafiky. Následně se článek zaměřuje na rostoucí význam analytického popisu v rámci GEOIBLINE a související spolupráci sází analytické bibliografie ČR – ANL.

Výsledky – Výsledkem článku je představení projektu GEOIBLINE v celé jeho šíři, spolu s aktuálními novinkami po obsahové, technologické stránce i ohledně spolupráce institucí. Článek pomáhá také nastínit, co může Česká geografická bibliografie online nabídnout v rámci spolupráce institucím i jednotlivcům.

Originalita/hodnota – Všem potenciálním uživatelům či spolupracovníkům z řad odborné i laické veřejnosti je představen projekt GEOIBLINE se svými obsahovými i technologickými novinkami. Ukazuje se, že GEOIBLINE se může stát příkladem dobré praxe nejen ohledně samotné tvorby bibliografické databáze a jejího fungování, ale také co se týká bibliografického zpracování netradičních druhů dokumentů (staré mapy, veduty, stereoskopické diapositivy apod.).

Klíčová slova: geografická bibliografie, databáze, analytický popis, spolupráce knihoven

Abstract

Purpose – The technical paper presents the recent development and extension of the *Czech Geographical Bibliography online* – GEOIBLINE. It also highlights the growing importance of analytical description within the database. In addition, it points to the collaboration of professional libraries and other institutions.

Design/methodology/approach – The paper explains how and why the GEOIBLINE project was created. Through the reminders of the publishing activity on the main project results, it briefly maps out its entire development from 2008 to 2017. The authors also touch upon topics such as the current structure of bibliographic records in GEOIBLINE, the number of full texts and geographic search tool for cartographic documents called *MapRank search*. Attention is paid to the cataloging and subject control of graphics, including the analytical description of graphics. Subsequently, the paper focuses on the growing importance of the analytical description within GEOIBLINE and the cooperation related with the analytical bibliography of the Czech Republic - ANL.

Results – The result of this paper is the presentation of the GEOBIBLINE project in its entirety, along with the latest news on content, technology and institutional cooperation. The paper also helps to outline what the *Czech geographical bibliography online* can offer in collaboration with institutions and individuals.

Originality/value – All the potential users and collaborators from the professional and general public are presented with the GEOBIBLINE project with its content and technological innovations. It turns out that GEOBIBLINE can become an example of good practice not only in the creation of a bibliographic database itself and its functioning, but also in the bibliographic processing of non-traditional types of documents (old maps, vedutas, stereoscopic slides, etc.).

Keywords: geographical bibliography, database, analytical description, library cooperation

Úvod

Projekt GEOBIBLINE začínal roku 2008 jako reakce na nedostatečnou kvalitu sekundárních informačních pramenů v oboru geografie v České republice. Vznik databáze pomohl financovat výzkumný program Ministerstva kultury „Zpřístupnění a ochrana kulturních, uměleckých a vědeckých zdrojů“. Hlavní řešitelkou celého projektu (DC08P02OUK001 2008-2011) byla PhDr. et Mgr. Eva Novotná, která i nadále pracuje na jeho rozvoji. Při hodnocení Ministerstva kultury ČR byl GEOBIBLINE přidělen výsledek s označením V pro vynikající výsledky s mezinárodním významem. Již rok po svém vzniku (2009) byla GEOBIBLINE nominována na udělení ceny Knihovna roku, v kategorii významný počin v poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb. (Národní, 2009) Je potěšitelné, že databáze daleko po překročení povinně udržitelného rozvoje nejen že existuje, ale je stále doplňována a úspěšně se rozvíjí.

Ohlédnutí za vývojem GEOBIBLINE a dosavadním bádáním prostřednictvím publikační činnosti

Historii bibliografické činnosti v oboru geografie v českém prostředí mapoval příspěvek Evy Novotné (2009a) ze sborníku konference Knihovny současnosti. Autorka zde zmiňovala profesora Václava Švambru, jenž vytvořil dílčí Bibliografie české literatury geografické počátkem 20. století či Jiřinu Kremerovou, která sestavila o 70 let později Bibliografii geografických bibliografií. Opomenuty nebyly ani oborové bibliografie institucí jako například Česká geografická společnost, Geografický ústav ČSAV či Základní geografická knihovna.

Vzniku samotné GEOBIBLINE předcházela důsledný průzkum informační podpory oboru geografie. Eva Novotná (2009b) se kromě definování samotného oboru podrobně zabývala českými i zahraničními tištěnými geografickými bibliografiemi. Studována byla významná referátová periodika, ale také elektronické informační zdroje v oblasti geografie. Kromě institucionální základny oboru se autorka zabývala i podporou vědy, výzkumu a vývoje v geografii.

Následnou práci na vzniku projektu GEOBIBLINE nejlépe odrážela publikovaná Metodika pro tvorbu oborové bibliografické databáze na příkladu Geografické bibliografie ČR online (Novotná, 2011b). Práce předkládala jasné návody a postupy užité při tvorbě oborové bibliografické databáze. Uváděla konkrétní technologická řešení a příklady z praxe, a to včetně doporučení ohledně personálního zajištění. Díky spolupráci s mnoha různými institucemi se novými postupy řešila heterogenost informačních zdrojů, které

bylo nutno spojit ve fungující celek. Velkou přidanou hodnotou metodiky byl její popis na základě vyzkoušených postupů, u nichž byla prokázána efektivita i rychlost.

Práce na projektu GEOIBLINE a použité metody reflektuje také publikace Evy Novotné a kolektivu z roku 2011. Kromě získávání, popisování a zpřístupňování jednotlivých druhů dokumentů se tato monografie věnuje významu geografických periodik, jejich excerptci i zpřístupněným plným textům. V závěru pak obsahuje podrobné srovnání GEOIBLINE s obdobnými projekty v Polsku, Německu a USA. Tomuto srovnání se pak detailněji věnovala Eva Novotná (2012) v článku *Base de datos GEOIBLINE y su comparación con las bases geográficas existentes en el mundo* v titulu *El profesional de la información* s impakt faktorem.

Věra Eliášová a Eva Novotná (2011) v úvodu svého odborného článku pro časopis *Proinflow* mapovaly bibliografické prameny pro obor geografie. Představily nejen databázi GEOIBLINE, ale věnovaly se i možnostem a strategii vyhledávání.

Vendula Morongová a Helena Šimánová (2013) se vedle podrobného popisu institucionální spolupráce věnovaly obsahu databáze. Autorky odhalily také zákulisi zpřístupňování plných textů, a to včetně uzavírání licenčních smluv. Představily také veřejně dostupné statistiky na webových stránkách GEOIBLINE (<http://www.geobibline.cz/cs/node/40>).

V odborném časopise *Acta onomastica*, byl publikován článek popisující geografické autority a harmonizaci rejstříku v databázi GEOIBLINE (Novotná, 2013a).

Problémy speciální katalogizace starých map (metody zpracování, věcný popis, zpřístupnění apod.) se zabýval odborný článek z knihovnické revue *Knihovna* (Novotná, 2013b).

Na vyhledávání kartografických materiálů (na příkladu projektu TEMAP) se zaměřil příspěvek Evy Novotné (2015), který byl přednesen na mezinárodní konferenci o digitálních přístupech ke kartografickému dědictví.

Michaela Alijonov Hametová (2015) se pak v rámci svého webináře zaměřila na praktické využití GEOIBLINE prostřednictvím nejrůznějších řešerů.

V jednom ze svých nejnovějších článků shrnula Eva Novotná (2017) komplexně projekt GEOIBLINE a jeho dosavadní výstupy. Uvedla historické předchůdce databáze, psala o jejím vzniku a metodách tvorby včetně spolupráce knihoven, problematice excerptce a plných textech, věcném popisu, projektu TEMAP a zpřístupnění dat uživatelům. Na závěr byl celý projekt zhodnocen jako významný a konkurenceschopný (zejména pro střední Evropu).

Na nejnovější vývoj v souvislosti s projektem GEOIBLINE upozornily ve svých článcích autorky Hametová (2015) a Kavanová (2017). Michaela Hametová se vedle využití databáze uživateli a problematiky přístupných plných textů věnovala představení zásadních novinek v období let 2010–2015. Olga Kavanová pak svým článkem představila širokému spektru uživatelů nové geografické vyhledávací rozhraní MapRank Search.

Spolupráce knihoven a nakladatelství

Původně projekt zastřešovaly pouze tři instituce. Kromě Knihovny geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze (dále jako PřF UK) také Knihovna Přírodovědecké fakulty Masarykovy Univerzity v Brně (dále jako PřF MU) a Katedra geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně (dále jako PřF UJEP) v Ústí nad Labem. Okruh tvůrců a přispěvatelů, kteří se na GEOIBLINE podílejí, se však postupem času značně rozšířil. Jako velmi významné můžeme jmenovat například Knihovnu Akademie věd ČR (dále jako KNAV ČR), Moravskou zemskou knihovnu v Brně (dále jako MZK) či Národní knihovnu ČR (dále jako NK ČR). Kromě odborných knihoven s GEOIBLINE spolupracují také redakce geografických periodik, které na základě licenčních smluv zasílají plné texty článků. Ty jsou následně v databázi zpřístupňovány s ohledem na autorská práva. Kompletní seznam všech institucí spolupracujících na projektu GEOIBLINE lze najít na webu (www.geobibline.cz).

Rozsah a obsah bibliografie

Prvotním cílem bylo vybudování a zpřístupnění digitální geografické bibliografie ČR pro 20. a 21. století. Tento záměr však byl dávno překonán. GEOIBLINE se postupně stala jednou z největších nekomerčních oborových databází na světě. Excerptní základnu tvoří dokumenty českých i zahraničních autorů, kteří se věnují českým geografickým reáliím. Pravidelně dochází k obohacování obsahu a nárůstu počtu záznamů, plných textů i objektů. Aktuálně již v rámci plné automatizace na denní bázi. Vylepšují se také funkcionality spojené s vyhledáváním v databázi. Kromě toho byla posunuta i chronologická hranice excerptce, která dosáhla nyní již do počátku 16. století.

Formáty v rámci GEOBIBLINE	Počet bibliografických záznamů v roce 2015	Počet bibliografických záznamů v roce 2018	Retrospektiva
SE (seriály)	2 420	2 444	1808 – 2018
MP (kartografické dokumenty)	36 797	47 889	1510 – 2018
ER (elektronické dokumenty)	5 613	7 027	1990 – 2018
BK (monografie)	47 912	49 632	1795 – 2018
DS (vysokoškolské práce)	7 588	8 286	1896 – 2018
AN (články, kapitoly z knih z NK a UK)	99 530	104 472	1886 – 2018
GP (grafika)	419	1 644	1881 – 2018
VM (audiovizuální dokumenty)	40	40	1994 – 2018
RP (rukopisy a staré tisky)	217	102	1600 – 2018
CELKEM	200 536 bibliografických záznamů	221 536 bibliografických záznamů	(ke 3. 9. 2018)

Tab. 1 Struktura bibliografických záznamů databáze GEOBIBLINE (Zdroj: tabulka autorek)

GEOBIBLINE obsahovala ke 3. 9. 2018 celkem **221 536** bibliografických záznamů. Roční přírůstek činí aktuálně cca 4 000 bibliografických záznamů. Dále je v rámci GEOBIBLINE možno zobrazit **20 837** připojených objektů a plných textů (ve formátech .doc, .jpg a .pdf), které jsou trvale uloženy na datovém úložišti CESNET tak, aby byla zaručena jejich permanentní dostupnost. Navíc je k bibliografickým záznamům připojeno **32 872** funkčních URL (Uniform Resource Locator neboli jednotná adresa zdroje). Celkově je tedy v otevřeném přístupu uživatelům dostupných téměř 54 000 plných textů a objektů.

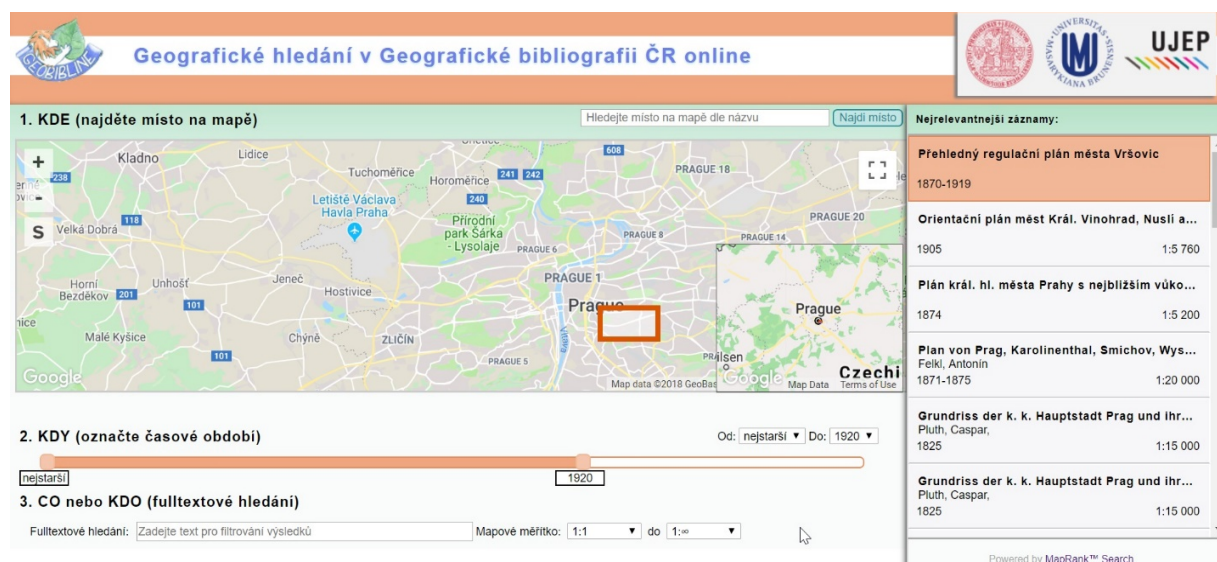
Při bližším pohledu na růst obsahu databáze GEOBIBLINE v posledních 3 letech (tab. č. 1), jsou nejvýraznější přírůstky bibliografických záznamů patrné v oblasti kartografických dokumentů (zkratka MP), grafiky (zkratka GP) a analytických záznamů článků a kapitol z knih (zkratka AN). Uváděné zkratky jsou v databázi GEOBIBLINE využívány na základě shodných zkratk knihovního systému ALEPH pro typy dokumentů.

Bibliografické záznamy kartografických bohemik v rámci GEOBIBLINE pocházejí z velké části z Mapové sbírky a Knihovny geografie PřF UK, a to i přestože byl v roce 2015 ukončen projekt TEMAP (Technologie pro zpřístupnění mapových sbírek ČR: metodika a software pro ochranu a využití děl národního

kartografického dědictví). Ten finančně podpořil bibliografické zpracování a digitalizaci unikátního fondu Mapové sbírky PřF UK (Novotná, E. 2015). Zpracovaná kartografická bohemika byla následně importována do GEOBIBLINE.

Geografické vyhledávání

V souvislosti s kartografickými dokumenty nelze nezmínit nový nástroj pro jejich vyhledávání [MapRank search](http://www.mapranksearch.cz) (www.mapranksearch.cz), který je v rámci GEOBIBLINE dostupný od března 2016. Jedná se o speciální webové rozhraní vytvořené Moravskou zemskou knihovnou, které umožňuje vyhledávání kartografických dokumentů na základě grafického výběru oblasti na podkladové mapě. Jednoduchým kliknutím a tažením myši, je možno provést výběr libovolné geografické oblasti. Na časové ose je možno navíc zadat období, ve kterém mapa vznikla. Vyhledávání lze dále omezit prostřednictvím filtrů. Například zadáním přesného roku vydání, měřítko mapy či pomocí plnotextového vyhledávání. Výsledky rešerše se zobrazí vždy ve sloupci vpravo.

Obr. 1 Ukázka rozhraní s vyhledáváním MapRank Search (Zdroj: <http://maprank.is.cuni.cz/>)

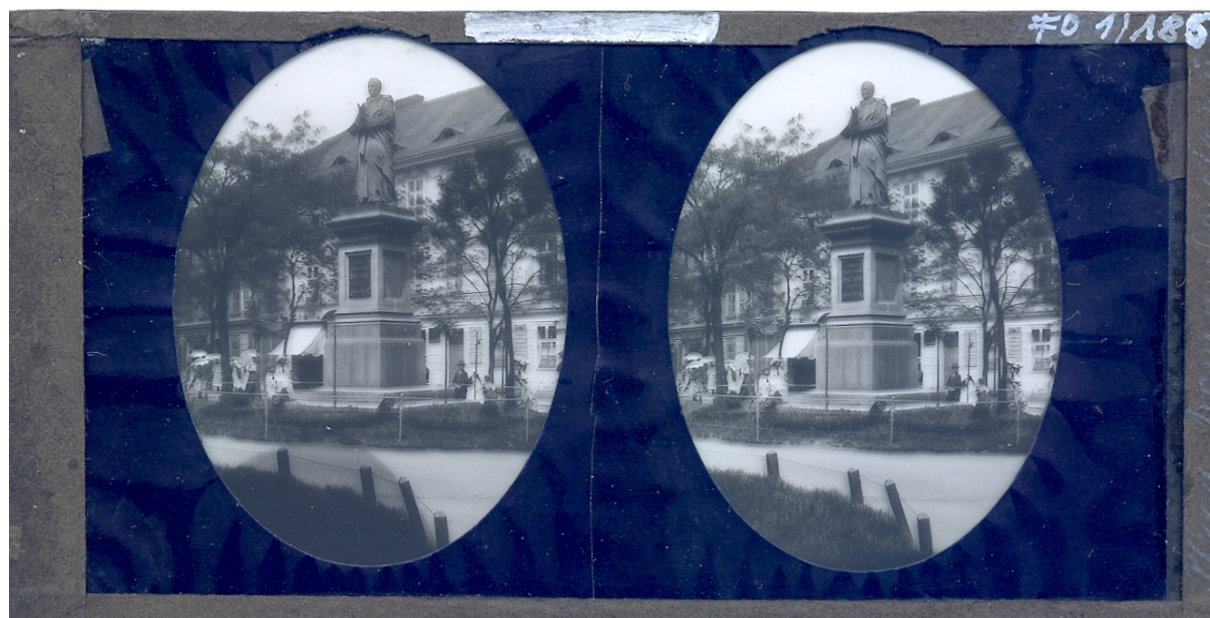
Nejrelevantnější záznamy jsou v horní části seznamu zvýrazněny červeně. Tento seznam výsledků se dynamicky mění dle použití filtrů či změny označení geografické oblasti na mapě. Aby mohl systém MapRank Search správně pracovat, potřebuje mít přístup k popisným metadatům jednotlivých bibliografických záznamů kartografických dokumentů. Záznamy pak musí obsahovat vyplněná příslušná podpole v poli 034 (MARC 21), kde jsou vyplněny zeměpisné souřadnice odpovídající konkrétní mapě. Důležité je také pole 255 bibliografického záznamu, které obsahuje v podpoli \$a údaj o měřítku mapy a v podpoli \$c zeměpisné souřadnice.

MapRank Search tak nabízí efektivní a rychlý způsob vyhledávání v rámci všech kartografických bohemik v GEOBIBLINE. A to včetně raritních mapových listů, rukopisů 3. vojenského mapování, či vzácných kopií map J. A. Komenského, M. Klaudyána, V. Hollara, P. Aretina a dalších.

V průběhu tvorby tohoto článku došlo k uskutečnění nové strategie společnosti Google ohledně platformy Google Maps, jak uvádí například Jamie Griffiths (2018). Využívání platformy Google Maps bude nyní určitým způsobem zpoplatněno, a proto se v případech zobrazení podkladové mapy světa v rámci MapRank search mohou vyskytnout problémy. Probíhají jednání, která povedou k efektivnímu řešení.

Grafika v GEOBIBLINE

K nárůstu záznamů typu dokumentů grafiky došlo především díky zpracovávání unikátních stereoskopických diapositivů, s jejichž katalogizací metodu *de visu* začala Knihovna geografie v roce 2016. Pocházejí z pozůstalosti Jaroslava Tkadlece, fotografa na Smíchově, činného v letech 1905–1922. Černobílé i kolorované diapositivy zobrazují různá témata, například evropská města na konci 19. a na počátku 20. století, české řeky, národopisné slavnosti, pohřby významných osobností, fotografie Prahy a mnohé další.

Obr. 2 Ukázka skleněné destičky z pozůstalosti Jaroslava Tkadlece. Motiv – pomník Josefa Františka Smetany v Plzni
(Zdroj: Archiv Knihovny geografie PŘF UK)

Před samotným zpracováním byly tyto skleněné destičky odborně ošetřeny a uloženy do speciálních obálek z nekyselého papíru. Po konzultacích s odborníky z Národního technického muzea a Technického muzea v Brně byly připraveny formát a také šablona pro bibliografický popis stereoskopických diapositivů dle RDA. Nejnáročnější byl věcný popis snímků, kdy bylo nutno dohledávat místa, která jednotlivé diapositivy zobrazují. V poli 520 bibliografického záznamu je vždy uveden stručný popis snímku a v podpolích 034 a 255 formátu MARC 21 jsou uvedeny zeměpisné souřadnice místa. Záznamy unikátních diapositivů budou i nadále do GEOBIBLINE přibývat, jelikož Knihovna geografie jich do současnosti (září 2018) zpracovala 1 076 a k dispozici jsou přibližně další 2 000.

FMT	GP
LDR	-----nkm-a22-----i-4500
001	000225264
003	CZ-PrCU
005	20180507215154.0
007	kz bd
008	160601q19001910xr-----a----- -k-zxx-d
0340	d E0132135 e E0132333 f N0494536 g N0494403
040	a ABD063 b cze c ABD063 e rda
072 7	a 913(437) x Geografie Česka a Slovenska, reálie, cestování 2 Konspekt 9 7
080	a 913 x (437.317) 2 MRF
1001	a Tkadlec, Jaroslav 4 aut
24510	a Plzeň : b pomník Smetanův / c [Jaroslav Tkadlec]
255	c (E 13°21'35"--E 13°23'33"/N 49°45'36"--N 49°44'03")
264 1	a [Praha] : b Jaroslav Tkadlec, c [mezi 1900 a 1910?]
300	a 1 stereoskopický diapozitiv : b stříbro-želatinová emulzní vrstva, skleněný diapozitiv, podlepen skleněnou destičkou, okraje polepeny černou páskou ; c 8,5 x 17 cm (stereografický formát)
336	a statický obraz b sti 2 rdacontent
337	a bez média b n 2 rdamedia
338	a jiný b nz 2 rdacarrier
500	a Název rukopisně na okraji destičky na pásce 5 CZ-PrUPG
500	a Uloženo v dřevěné krabici, na ní štítek: Majitel Tkadlec Praha II. 224 5 CZ-PrUPG
520	a Plzeň - pohled na pomník J. F. Smetany ve Smetanových sadech v Plzni. Pomník se skládá z realisticky pojaté sochy posazené na žulovém soklu. V parku se procházejí lidé. V pozadí stojí budova Filozofické fakulty Západočeské univerzity.
5611	a Na krabici štítek: Majitel Tkadlec Praha II. 224 5 CZ-PrUPG
60017	a Smetana, Josef František, d 1801-1861 7 jk01120051 2 czenas
61027	a Západočeská univerzita. b Filozofická fakulta 7 pna2005285429 2 czenas
65007	a regionální geografie 7 ph116030 2 czenas
65007	a městské parky 7 ph123107 2 czenas
65007	a pomníky 7 ph115815 2 czenas
651 7	a Plzeň (Česko) 7 ge130439 2 czenas
655 4	a stereoskopické diapozitivy
910	a ABD063
LKR	a PAR l CKS01 b 002182558 m GEO BIBL n CKIS
SYS	000225264
Citace	

Obr. 3 Ukázka bibliografického záznamu stereoskopického diapozitivu v GEOBIBLINE

(Zdroj: rešerše v rámci <https://ckis.cuni.cz>)

Analytický popis grafiky

V databázi GEOBIBLINE se nově objevuje také analytický popis grafiky, zejména pro veduty. Z podnětu Národního archivu ČR byla totiž v roce 2016 zahájena spolupráce ve zpracování vedut Mapové sbírky Přírodovědecké fakulty UK.

Archiv vydává od roku 1999 edici *Soupis vedut vzniklých do roku 1850*. Zároveň zpřístupňuje metadata a obrazy vedut v databázi veduty.cz (Novotná, 2018). Veduty popsané v Mapové sbírce jsou importovány nejen do tohoto specializovaného portálu, ale i do geografické bibliografie, pokud splňují podmínky pro bohemikální dokumenty.

Termín grafika zahrnuje grafické listy, řady a vyznamenání, fotografie rukopisných map, tabulky vzdáleností, diapozitivy, veduty apod.

Přičemž právě veduty obsažené v databázi byly zpracovávány trojím způsobem. Jak uvádí Eva Novotná (2014) ve své metodice pro katalogizaci starých kartografických tisků a rukopisů podle RDA v MARC 21, zařazení k typu dokumentu může být u veduty problematické. Jedná-li se o čelní pohled, bude dokument zpracováván jako veduta – grafika (GP).

Je-li zobrazen pohled z ptačí perspektivy s jasně identifikovatelnou uliční sítí, kde je možno přesně stanovit umístění do geografické sítě, půjde o plán a veduta bude zařazena ke kartografickým dokumentům (MP). Jak je v GEOBIBLINE u vedut rozlišen formát grafika (GP) či kartografický dokument (MP) a analytický záznam (AN)? Záleží zde jednak na typu dokumentu a také na umístění vedut v rámci dokumentu.

Zpracování vedut ve formátu grafiky GP či kartografického dokumentu MP:

- jedna veduta na samostatném listu.
- více vedut na samostatném listu (druhá, třetí... jako přívazek první).
- veduta ve sběratelském atlase
  - jedna veduta na jednom listu
  - více vedut na jednom listu (první veduta jako GP/MP, ostatní jako AN).

Zpracování vedut ve formátu analytického záznamu AN:

- veduta jako součást (doplněk) samostatné mapy. (Vazba LKR – provázání s mapou)
- veduta jako součást mapy ve sběratelském atlase. (Vazba LKR – provázání s atlasem)
- více vedut na jednom listu ve sběratelském atlase. (Vazba LKR – provázání s atlasem)
- nakladatelský atlas, kniha

S Národní knihovnou ČR a příslušnými kompetentními osobnostmi a odděleními, jakož i s pracovními skupinami se podařilo dojednat, že byl schválen postup analytického zápisu pro grafiky jako správný a v souladu s pravidly RDA. Navíc byl zajištěn rozpis podpole \$t v národním poli 910. Dosud toto podpole

obsahovalo možnost rozpisu periodika či knihy a jednotlivých kapitol. Nyní je umožněn rozpis vedut pod zkratkou rg (rozpis grafiky), ale i map a atlasů pod zkratkou rk (rozpis kartografických dokumentů). Prozatím však nebylo rozhodnuto o možnosti importovat tyto záznamy do společné databáze ANL.

Obr. 4 Veduta Znojma jako doplněk samostatné mapy Moravy od J. A. Komenského

(Zdroj: http://mapy2.natur.cuni.cz:8080/geonetwork/srv/eng/catalog.search#/metadata/dc3669ee-843d-4d9a-9b6f_batch6_layer_00323_00072_300dpi)

Analytický popis článků a kapitol z monografií

Jak ukazují statistiky bibliografických záznamů (99 530 v roce 2015 / 104 472 v roce 2018) analytický popis se postupně stává zásadní součástí databáze GEOBIBLINE. Ve spojení se snahou propojit maximum bibliografických záznamů s otevřeným přístupem k dokumentu se není čemu divit. Plné texty jsou v GEOBIBLINE zpřístupňovány bezplatně, permanentně, avšak vždy v souladu s autorskými právy (na základě licenčních smluv).

V rámci analytického popisu je zpracovávána také publikační činnost geografů z Univerzity Karlovy (články i kapitoly z knih). Podle prestižního žebříčku Quacquarelli Symonds (QS World University Ranking <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2018>) patří geografie dlouhodobě mezi jeden z nejlépe hodnocených oborů v rámci Univerzity Karlovy.

GEOBIBLINE tak v zásadě plní funkci repozitáře s politikou otevřeného přístupu. Velkou přidanou hodnotou je zde systematické pojetí odborné bibliografie, která registruje zásadní periodika oboru. Vychází při tom jednak z národního hodnocení výzkumu a vývoje, Seznamu recenzovaných neimpaktovaných časopisů i studia vývoje oboru geografie a jejích pramenů.

Excerpční základnu GEOBIBLINE tvoří celkem 46 titulů periodik, která byla zpracována na úrovni jednotlivých článků. U některých již bylo ukončeno vydávání (kompletní seznam dostupný na webu <http://www.geobibline.cz/cs/node/29>).

Část analytických záznamů přichází do GEOBIBLINE automatizovanými importy z následujících institucí: Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity, Přírodovědecká fakulta UK, Knihovna Akademie věd ČR, Studijní a vědecká knihovna města Plzně. V Knihovně geografie PřF UK, která je hlavním koordinátorem oborové spolupráce výše jmenovaných institucí, byla v roce 2017 pro GEOBIBLINE analyticky popisována následující periodika:

Název periodika	Počet článků za rok 2017	Počet bibliografických záznamů článků v GEOBIBLINE celkem / plných textů v GEOBIBLINE
AUC Geographica	10	960 / 318
Demografie: revue pro výzkum populačního rozvoje	45	3 114 / 342
Geografie: sborník České geografické společnosti	18	782 / 727
Informace České geografické společnosti	68	709 / 0
Moravian Geographical Reports	24	446 / 340
Vojenský geografický obzor	19	445 / 422
Moderní obec	449	5 940 / 0
National Geographic Česko	264	1 551 / 0

Tab. 2 Přehled seriálů zpracovávaných pro GEOBIBLINE Knihovnou geografie PřF UK

(Zdroj: Výroční zpráva Knihovny geografie za rok 2017)

Dle interních statistik bylo v Knihovně geografie zpracováno v roce 2017 celkem 1 903 článků do báze GEOBIBLINE.

Spolupráce ANL a GEOIBLINE

„Databáze ANL je soubornou databází výběrově zpracovaných článků a statí ze seriálů, sborníků a v malé míře z monografií publikovaných na území ČR. Zaznamenává články faktograficky přínosné, odborné, s uměleckou či dokumentární hodnotou.“ (Mikulecká, 2018).

Tuto soubornou databázi spravovala původně Národní knihovna ČR, přesněji oddělení analytické bibliografie. Po zrušení oddělení (březen 2011) se její správa přesunula do oddělení souborných katalogů. Došlo také k narušení spolupráce ANL a GEOIBLINE, kdy původně z analytické do geografické bibliografie bylo automatizovaně excerpováno 27 oborových periodik, jejichž zpracování bylo najednou ukončeno. V rámci ANL bylo ukončeno vlastní analytické zpracování monografií a celostátních periodik.

Tuto excerpční základnu se pak snažil nahradit projekt experimentální databáze ANL +, který byl v roce 2012 zprovozněn prostřednictvím Jednotné informační brány, ale byl následně ukončen, jak informuje například Pršíňová (2014).

Od roku 2013 se analytickým zpracováním celostátních periodik zabývaly krajské a odborné knihovny prostřednictvím kooperativních projektů v rámci podprogramu VISK 9/1. Od té doby až do roku 2018 koordinaci zajišťovala Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové.

Poté postupně opět přechází do správy NK ČR, která garantuje správu ANL jako součásti systému souborných katalogů a metodicky zajišťuje podporu analytického zpracování dle RDA. Mělo by opět vzniknout samostatné oddělení pro analytický popis. Koncepce rozvoje analytické bibliografie na národní úrovni se řeší také v rámci Koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2017-2020. (Koncepce, 2017).

Projekt VISK 9/1

Knihovna geografie PřF UK se jako vydavatelka databáze GEOIBLINE zapojila do kooperativního projektu VISK 9/1 a pro rok 2017 podala projekt pod názvem „Doplňování vybraných záznamů článků do báze ANL“ zaměřený na tvorbu bibliografických záznamů bez vazby na plné texty. V přihlášce se počítalo se zpracováním 850 článků.

Nejprve byly dle pokynů koordinátorky ze Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové, Mgr. Zdeňky Mikulecké, připraveny oborové tituly pro zpracování. Jmenovitě šlo o: *Demografie, Geografie, AUC Geographica, Informace České geografické společnosti, Vojenský geografický obzor, Moderní obec* a *National geographic Česko*. Analytické záznamy byly dle doporučení vytvářeny ve formátu pro minimální záznam RDA. V rámci projektu zpracovala Knihovna geografie během 426,5 hodin v roce 2017 celkem 882 bibliografických záznamů, které byly exportovány do databází GEOIBLINE i ANL.

Exporty z Centrálního katalogu UK

V průběhu celého roku 2017 navíc probíhaly práce na vytvoření trvalého automatizovaného exportu dat analytického popisu z GEOBIBLINE do národního systému článkové bibliografie (ANL).

Nejprve se pracovalo na exportu dat analytického popisu z GEOBIBLINE do Centrálního katalogu Univerzity Karlovy. Ve spolupráci s panem Jaro Sivákem z Ústřední knihovny Univerzity Karlovy, PhDr. Evou Svobodovou a Mgr. Danielelem Kindlem z Národní knihovny ČR se postupně během roku odstranily všechny problémy, duplicity a nedostatky (mezi jinými například chybějící podpole, sigla v 910 \$a, anebo rozpis typu dokumentu v podpoli 910 \$t). Zpočátku se prováděly testovací práce k exportům dat a následně se přikročilo k ostrému provozu.

V první fázi byly exportovány záznamy z práce na projektu VISK 9/1 z roku 2017 a některé starší záznamy. Ostrá dávka dat, celkem 968 analytických záznamů, byla přesunuta v prosinci 2017 na FTP server do části ANL. Tím byl nastaven stabilní a pravidelný export analytických záznamů z databáze GEOBIBLINE přes Centrální katalog UK do databáze ANL. Knihovna geografie tak jako první z knihoven Univerzity Karlovy zahájila spolupráci v této oblasti a exportovala data do báze ANL.

Do června roku 2018 bylo z GEOBIBLINE do báze ANL exportováno v pěti dávkách více než 25 000 bibliografických záznamů originálně vytvořených v Knihovně geografie PřF UK, přičemž k některým z nich byl připojen také plný text. Jednalo se konkrétně o **25 074** záznamů článků a 234 záznamů kapitol z monografií.

Tato efektivní spolupráce bude pravděpodobně nadále pokračovat i v budoucnosti. Analytické záznamy i případné plné texty z GEOBIBLINE se tak stanou pravidelným přírůstkem budoucí centrální analytické bibliografie ČR (dnes ANL), která je stále zpřístupňována z webových stránek databází Národní knihovny ČR (https://aleph.nkp.cz/F/?func=file&file_name=find-b&local_base=anl).

Vzhledem k proběhlé spolupráci a zkušenostem zpracovala PhDr. Eva Novotná, spolu s další řadou odborníků, na žádost PhDr. Petry Šťastné, spoluautorky Koncepce národního systému analytické bibliografie, odborné stanovisko k navržené Koncepti národního systému analytické bibliografie. V něm mimo jiné doporučuje možnost importu analytického popisu grafik a kartografických dokumentů do databáze. Budoucnost národního systému analytické bibliografie zůstává zatím otevřená.

GEOBIBLINE a uživatelé

Typickými a nejčastějšími uživateli GEOBIBLINE jsou vysokoškolští studenti geografie. Dále pak odborníci, vědci, pedagogové a odborná i laická veřejnost z oboru geografie, či průřezových oborů. Tato skutečnost vychází ze způsobu prezentace GEOBIBLINE a samozřejmě z jejího obsahového zaměření. Knihovna geografie každým rokem realizuje exkurze pro studenty gymnázií i vysokých škol (včetně zahraničních studentů programu Erasmus) a pořádá také nejrůznější školení. Součástí každé z takových akcí je i stručná prezentace GEOBIBLINE. Vědci a odborníci pak stále častěji žádají

o individuální školení ve způsobech vyhledávání. GEOBIBLINE je tradičně zařazována do nejrozličnějších kolekcí elektronických informačních zdrojů (na webových stránkách univerzit i univerzitních knihoven) a odkazuje na ni také web Mapové sbírky PřF UK. Širší veřejnost či odborníci z oborů mimo geografii se o GEOBIBLINE dozvídají na konferencích a prostřednictvím odborných publikací a článků.

Počty přístupů na web GEOBIBLINE.CZ v letech 2009–2018	
2009	4 113
2010	11 239
2011	15 252
2012	15 344
2013	14 342
2014	14 643
2015	12 546
2016	17 488
2017	49 105
2018	49 794
CELKEM	203 866

Tab. 3 Počty přístupů na web GEOBIBLINE.CZ v letech 2009–2018

(Zdroj: tabulka autorky na základě statistik webu Geobibline.cz)

Počty přístupů na web GEOBIBLINE.CZ během roku 2018	
leden	5 289
únor	6 832
březen	7 081
duben	4 312
květen	4 005
červen	3 825
červenec	4 271
srpen	3 989
září	3 494
říjen	3 499
listopad	1 864
prosinec	1 333
CELKEM	49 794

Tab. 4 Počty přístupů na web GEOBIBLINE.CZ během roku 2018

(Zdroj: tabulka autorky na základě statistik webu Geobibline.cz)

Rešerše v databázi GEOBIBLINE za rok 2018			
(dle typu hledání)			
	Základní vyhledávání	Vyhledávání z různých polí	Příkazový jazyk /CCL
leden	147	39	/
únor	127	30	/
březen	169	6	/
duben	141	13	1
květen	120	5	2
červen	90	70	3
červenec	32	5	/
srpen	102	13	/
září	147	284	/
říjen	750	35	4
listopad	123	22	/
prosinec	150	46	6
CELKEM	2 098	568	16

Tab. 5 Provedené rešerše v databázi GEOBIBLINE za rok 2018

(Zdroj: tabulka autorem na základě statistik webu Geobibline.cz)

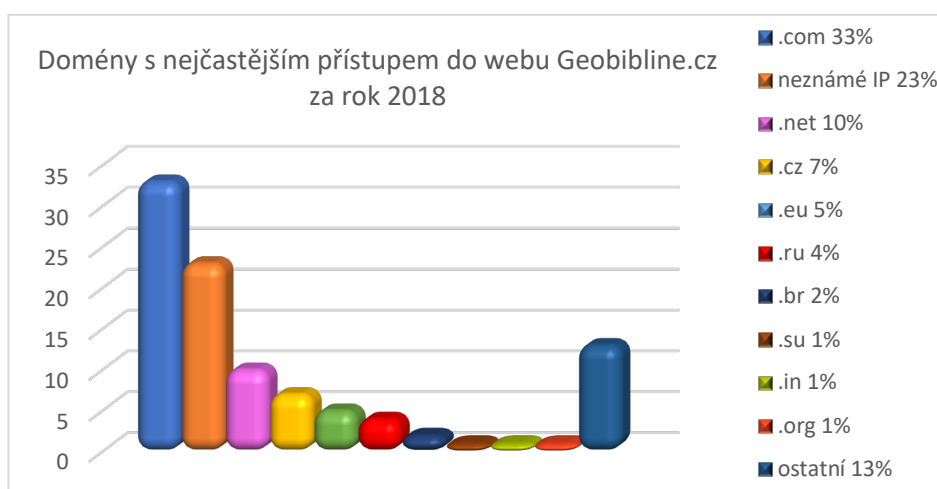
Bližší analýza dostupných statistik ukázala, že nejzobrazovanější stránkou je úvodní stránka projektu se základními informacemi (47 575 zobrazení). Budou-li nás zajímat „aktivní“ uživatelé databáze, dostaneme se například k číslu 1 701, což je počet zobrazení vyhledávací masky v rámci GEOBIBLINE. Z interních statistik také vyplývá, že bylo realizováno celkem 1 805 prohlížení rejstříků. Tabulka číslo 5 nám pak poskytuje podrobnější pohled na rešeršní strategie uživatelů.

Z tabulky číslo 5 je patrné, že v roce 2018 bylo nejvíce rešerší (789) provedeno v měsíci říjnu. Knihovna geografie nemá k dispozici žádný detailní průzkum uživatelů GEOBIBLINE, ale lze se domnívat, že vysoký počet hledání v měsíci říjnu je přirozeným odrazem akademického roku, který (zejména na Univerzitě

Karlově) začíná měsícem říjnem. Noví studenti se tak seznamují s nabízenými informačními zdroji, mezi něž GEOBIBLINE bezesporu patří.

Na základě empirických poznatků lze konstatovat, že studenti na GEOBIBLINE nejvíce oceňují snadný přístup k plným textům. Ať už se jedná o odborné články z oborových periodik, publikační činnost Geografické sekce PřF UK či mapy v digitální podobě. Vědečtí pracovníci pak rádi využívají GEOBIBLINE k rešeršům pro zpracování vlastních bibliografií (pro účely např. habilitačního řízení) a také vyhledávají informace včetně obrazových k nejrůznějším projektům a výzkumům. Plnotextové vyhledávání také může částečně suplovat chybějící citační rejstřík pro česká oborová periodika.

Na závěr v grafu číslo 1 nalezneme 10 internetových domén, které patřily v roce 2018 mezi nejčastější „návštěvníky“ webu Geobibline.cz.

Graf 1 Domény s nejčastějším přístupem do webu Geobibline.cz za rok 2018

(Zdroj: tabulka autorek na základě statistik webu Geobibline.cz)

Závěr

Projekt GEOBIBLINE deset let po svém vzniku nejen že existuje, ale stále se rozrůstá a rozvíjí. Na jeho fungování participují vysokoškolské knihovny, knihovna Akademie věd ČR či redakce odborných geografických periodik.

Z digitální geografické bibliografie České republiky pro 20. a 21. století se po letech práce stala jedna z největších nekomerčních oborových databází na světě, jejíž excerptce dosahuje od počátku 16. století do současnosti. GEOBIBLINE v roce 2018 obsahuje přes 220 000 bibliografických záznamů, více než 54 000 připojených objektů, plných textů a funkčních URL.

V posledních letech se rapidně zvyšují zejména počty bibliografických záznamů kartografických dokumentů, grafik a analytických záznamů článků a kapitol z knih. Množství záznamů kartografických bohemik vzniklo z velké části díky projektu TEMAP.

Od roku 2016 je možno při vyhledávání kartografických dokumentů v GEOBIBLINE využít nový nástroj MapRank search, vytvořený Moravskou zemskou knihovnou, který umožňuje grafické vyhledávání v mapách.

Díky zpracování unikátních stereoskopických diapositivů z pozůstalosti fotografa Jaroslava Tkadlece, vzrostl počet typu dokumentů s označením grafika, ze 419 v roce 2015 na 1 644 v roce 2018. Tyto černobílé i kolorované diapositivity byly odborně ošetřeny a uloženy. Při jejich zpracování byl vytvořen formát a šablona pro bibliografický popis stereoskopických diapositivů podle pravidel RDA.

Nově se v databázi GEOBIBLINE objevuje také analytický popis grafiky, který byl použit pro zpracování některých vedut z Mapové sbírky Přírodovědecké fakulty UK. Na základě jednání s Národní knihovnou ČR a příslušnými kompetentními osobnostmi byl schválen postup analytického zápisu pro grafiky jako správný a v souladu s pravidly RDA. Nebylo však dosud rozhodnuto o možnosti importování těchto záznamů do báze ANL.

Díky nově probíhající spolupráci s Národním archivem ČR jsou nyní bibliografické záznamy vedut importovány do specializovaného portálu veduty.cz.

Analytický popis v rámci GEOBIBLINE nabývá stále více na významu. Jedná se především o záznamy článků či kapitol monografií, jejichž počet vzrostl z 99 530 v roce 2015 na 104 472 v roce 2018. K těmto záznamům jsou navíc pravidelně připojovány plné texty, které jsou tak v souladu s autorskými právy bezplatně permanentně dostupné v otevřeném přístupu. Analytické záznamy v GEOBIBLINE pocházejí jednak z Knihovny geografie PřF UK a jednak z odborných a vysokoškolských knihoven, které dodávají své záznamy prostřednictvím automatizovaných importů dat.

Nově také databáze GEOBIBLINE odesílá své analytické záznamy prostřednictvím Centrálního katalogu UNK do báze ANL. Již v roce 2017 se zapojila do kooperativního projektu VISK 9/1 a následně byl vytvořen pravidelný automatizovaný export analytického popisu z databáze GEOBIBLINE přes Centrální

katalog UK do databáze ANL. Knihovna geografie PřF UK tak jako první z knihoven Univerzity Karlovy zahájila spolupráci v této oblasti a odeslala již přes 25 000 bibliografických záznamů. GEOBIBLINE se tak podílí nejen na nově budovaném systému centrální analytické bibliografie ČR, ale i na tolik žádaném otevřeném přístupu k oborovým zdrojům. Samotní aktivní uživatelé GEOBIBLINE jsou především vysokoškolští studenti geografie. Dále pak odborníci, vědci a odborná i laická veřejnost z oboru geografie, či průřezových oborů. Doposud bylo v rámci webu Geobibline.cz (od r. 2009 do r. 2018) evidováno celkem 203 866 přístupů. V samotném roce 2018 bylo v rámci webu Geobibline.cz zaznamenáno celkem 49 794 přístupů a provedeno celkem 2 682 rešerší.

Použité zdroje

Doležalová, P., Kaňka, J., Kindl, D., Maixnerová, L., Mika, J., Mikulecká, Z... & Schwarz, J. (2015). *Koncepce analytické bibliografie v České republice 2016-2020*. Praha, Czechia: SDRUK ČR. Retrieved from <http://sdruk.mlp.cz/data/xinha/sdruk/2015/Sekce/Kolokvium/Koncepce.pdf>

Geografická bibliografie ČR online. [webpage]. c2008. Retrieved September 20, 2018 from <http://www.geobibline.cz/cs>

Griffiths, J. (2018). Google Maps API pricing changes: what do they mean?. [webpage]. Retrieved November 2, 2018 from <https://manifesto.co.uk/google-maps-api-pricing-changes/>

Hametová, M. (2015). Geografická bibliografie České republiky online (GEOBIBLINE). *Ikaros*, 19(5), Retrieved from <http://ikaros.cz/node/17510>

Hemola, H., Jansová, L., & Šťastná, P. Koncepce národního systému analytické bibliografie. Praha, Czechia: [Národní knihovna České republiky]. Retrieved from <https://ipk.nkp.cz/docs/koncepce/koncepce-narodniho-systemu-analyticke-bibliografie>

Kavanová, O. (2017). Nové geografické rozhraní MapRank Search v geografické databázi GEOBIBLINE. *Ikaros*, 21(6), Retrieved from <https://ikaros.cz/nove-geograficke-rozhrani-maprank-search-v-geograficke-databazi-geobibline>

Komenský, J. A. (Cartographer). (1664). *Moraviae nova et post omnes priores accuratissima delineatio* [Regional map]. Retrieved from http://mapy2.natur.cuni.cz:8080/geonetwork/srv/eng/catalog.search#/metadata/dc3669ee-843d-4d9a-9b6f_batch6_layer_00323_00072_300dpi

Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2017-2020. (2017). (1st ed.). Praha, Czechia: Národní knihovna České republiky – Knihovnický institut. Retrieved from https://ipk.nkp.cz/docs/koncepce/koncepce_k_vystaveni.pdf

Mikulecká, Z. (2017). ANL – výběr článků v českých novinách, časopisech a sbornících. In M. Ř. Holanová (Ed.), *České oborové bibliografie: sborník z interdisciplinárního semináře* (1st ed., pp. 109-115). Praha, Czechia: Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.

Národní knihovna České republiky: Cena ministerstva kultury – Knihovna roku 2009. [webpage]. 2009. Retrieved from http://wwwold.nkp.cz/o_knihovnach/KnRoku/2009/pocin.htm

Němečková, J. (2018). *Katalogizace vedut*. Praha, Czechia: [Univerzita Karlova v Praze].

Novotná, E. (2012). Base de datos GEOBIBLINE y su comparación con las bases geográficas existentes en el mundo. *El profesional de la información*, 21(3), 304-311. Retrived from <http://www.elprofesionaldelainformacion.com/contenidos/2012/mayo/12.pdf>

Novotná, E. (2014). *Certifikovaná metodika pro katalogizaci starých kartografických tisků a rukopisů podle RDA v MARC 21: Realizační výstup programu DF11P01OVV003 TEMAP – Technologie pro zpřístupnění mapových sbírek ČR: metodika a software pro ochranu a využití kartografických děl národního kartografického dědictví (2011-2015, MK0/DF)* (1st ed.). Praha, Czechia: Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta. Retrieved from http://web.natur.cuni.cz/gis/temap/images/dokumenty/def_metod_RDA_old.pdf

Novotná, E. (2017). GEOBIBLINE: geografická bibliografie ČR online. In M. Ř. Holanová (Ed), *Česká oborová bibliografie: sborník z interdisciplinárního semináře* (1st ed., pp. 180-197). Praha, Czechia: Ústav pro českou literaturu AV.

Novotná, E. (2018). Veduty.cz. Cooperation of the Map Collection with an archive to make vedute accessible. Příspěvek prezentovaný na konferenci Honor the past and create the future: The 21st Map and Geoinformation Curators Group Conference, 8-9 října 2018, Gotha, Německo.

Novotná, E. (2015). Zpřístupnění kartografických materiálů a další výsledky projektu TEMAP: PřF UK v Praze. Praha, Czechia. Retrieved from http://bulletin.skipcr.cz/prezentace/archivy-2015/2/Novotna_Eva.pdf

Novotná, E., & Hyndráková, M. (Eds.). (2017). *Výroční zpráva Mapové sbírky PřF UK 2016*. Praha, Czechia: Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta.

Novotná, E., & Kavanová, O. (Ed.). *Výroční zpráva 2017: Geografická knihovna PřF UK*. Praha, Czechia: Geografická knihovna PřF UK.

Pršíňová, T. (2014). *Česká (národní?) článková bibliografie – přežitek, nebo moderní služba čtenářům?* [powerpoint presentation]. Retrieved from <https://docplayer.cz/25988463-Ceska-narodni-clankova-bibliografie-prezitek-nebo-moderni-sluzba-ctenarum.html>

Svobodová, E. Zpráva o realizaci kooperativních projektů v podprogramu VISK 9/1 za rok 2017: Doplnování vybraných záznamů článků do báze ANL v krajských a odborných knihovnách.

Top universities: QS world university rankings. [webpage]. c 1994-2018. Retrieved September 20, 2018 from <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/2018>

Univerzita Karlova v Praze: partner projektu Technologie pro zpřístupnění mapových sbírek. [webpage]. Retrieved from <http://web.natur.cuni.cz/gis/temap/>

VISK 9/1 Rozvoj souborného katalogu ČR (CASLIN) a souboru národních autorit. Retrieved from https://visk.nkp.cz/dokumenty/visk9/2017/VISK9I_zprava_2017.docx

Doporučená literatura

(Odkazovaná v kapitole: Ohlédnutí za vývojem GEOBIBLINE a dosavadním bádáním prostřednictvím publikační činnosti)

Alijonov Hametová, M. (2015). *Webinar GEOBIBLINE: Webinář k databázi GEOBIBLINE* [videozáznam]. Retrieved from https://www.youtube.com/watch?v=B3Mfxku_xuw

Eliášová, V., & Novotná, E. (2011). Geografická bibliografie ČR online. *ProInflow*, 3, 13-20. Retrieved from <http://pro.inflow.cz/geograficka-bibliografie-cr-online>

Hametová, M. (2015). Geografická bibliografie České republiky online (GEOBIBLINE). *Ikaros*, 19(5), Retrieved from <http://ikaros.cz/node/17510>

Kavanová, O. (2017). Nové geografické rozhraní MapRank Search v geografické databázi GEOBIBLINE. *Ikaros*, 21(6), Retrived from <https://ikaros.cz/nove-geograficke-rozhrani-maprank-search-v-geograficke-databazi-geobibline>.

Morongová, V., & Šimánová, H. (2013). Geografická bibliografie ČR online: GEOBIBLINE. In *Knihovny současnosti 2013* (1st ed., pp. 126-131). Ostrava, Czechia: Sdružení knihoven ČR. Retrieved from <http://sdruk.mlp.cz/data/xinha/sdruk/ks2013/Sbornik2013.pdf>

Novotná, E. (2012). Base de datos GEOBIBLINE y su comparación con las bases geográficas existentes en el mundo. *El profesional de la información*, 21(3), 304-311. Retrieved from <http://www.elprofesionaldelainformacion.com/contenidos/2012/mayo/12.pdf>

Novotná, E. (2009a). GEOBIBLINE: Geografická bibliografie ČR online. In *Knihovny současnosti 2009* (1st ed., pp. 177-186). Ostrava, Czechia: Sdružení knihoven ČR. Retrieved from <http://sdruk.mlp.cz/data/xinha/sdruk/2009-7-177.pdf>

Novotná, E. (2017). GEOBIBLINE: geografická bibliografie ČR online. In M. Ř. Holanová (Ed), *Česká oborová bibliografie: sborník z interdisciplinárního semináře* (1st ed., pp. 180-197). Praha, Czechia: Ústav pro českou literaturu AV.

Novotná, E. (2011a). *Geografická bibliografie ČR on-line: GEOBIBLINE* (1st ed.). Praha, Czechia: Vysoká škola chemicko-technologická.

Novotná, E. (2013a). Geografické authority a harmonizace rejstříku v databázi GEOBIBLINE. *Acta onomastica*, 54(1), 351-363.

Novotná, E. (2009b). *Informační podpora geografie*. (1st ed.) Praha, Czechia: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.

Novotná, E. (2011b). *Metodika pro tvorbu oborové bibliografické databáze na příkladu Geografické bibliografie ČR online* (1st ed.). Praha, Czechia: Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta. Retrieved from <http://www.geobibline.cz/sites/default/files/Metodika%20GEOBIBLINE.pdf>

Novotná, E. (2015). *Search for digitized cartographic materials on the example of the TEMAP project*. [CD]. Corfu: Commission on Digital Technologies in Cartographic Heritage.

Novotná, E. (2013b). Staré mapy a grafiky v Geografické bibliografii ČR on-line. *Knihovna - knihovnická revue*, 24(1), 5-27. Retrieved from <http://knihovna.nkp.cz/knihovna131/13105.htm>

Poznámky o autorech

Mgr. Michaela Alijonov Hametová (nar. 1. 1. 1988). Absolventka Ústavu informačních studií a knihovnictví na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Bývalá administrátorka projektu GEOBIBLINE, toho času na mateřské dovolené. Knihovna geografie, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy – Albertov 6, 128 43 Praha 2, M.Hametova@gmail.com

PhDr. et Mgr. Eva Novotná, vystudovala Ústav informačních studií a knihovnictví na FF UK a katedru historicko-právní a pedagogiku na KTF UK. Pracuje jako vedoucí Knihovny geografie a ředitelka Mapové sbírky na PřF UK. Věnuje se výzkumu kartografického kulturního dědictví. Narodena 1. 2. 1965 v Praze. Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy – Albertov 6, 128 43 Praha 2, novotn48@natur.cuni.cz